

شیخ الاسلام محمد بن عبدالوہاب

الأصول الثلاثة

بہ کسروی

ورکیزانی

مکتبہ المدینہ

منتدى اقرأ الثقافي

www.iqra.forumarabia.com

الاصول الثلاثة
به كوردی

الاصول الثلاثة

به كوردى

- ١- خوات كئيه؟
- ٢- دينت چئيه؟
- ٣- پئغه مبهرت كئيه؟

نووسينى

شيخ الاسلام محمد بن عبدالوهاب

ومرگيرانى

نهوا محمد سعيد

**ماہی لہ چایدانہ وہی پاریزراوہ بؤ
نوسینگہی تہ فسیر**

ناوی کتیب: **الاصول الثلاثة بہ کوردی**
 نوسر: **محمد عبدالوہاب**
 وەرگیرانسی: **لہوا محمد سعید**
 بؤ لؤوکردنہ وہی: **لوسینگہی تہ فسیر بؤ بؤوکردنہ وہو راگہ بالدن**
 نہ ختہ سازی: **جمعه صدیق کاکہ**
 ختہ ت: **لہوزاد کؤبی**
 بمرگ: **امین مخلص**
 نؤرہ و سالی چاپ: **بہ کم ۱۴۳۱ھ - ۲۰۱۰ز**
 تیراز: **۲۰۰۰ دانہ**

لہ بہرہو بہرہی گشتی کتیبخانہ کان زمارہی سہاردلی (۱۹۷۹) ی سالی ۲۰۰۹ ی درلومن

www.al-tafseer.com

بؤ بؤوکردنہ وہو و اسکھیندن
 ہمزیر - شمعی دلاکا - زہر لونی شہرین پلاص
 ت: ۲۲۲۱۶۹۵ - ۲۲۲۰۹۰۸ - ۲۵۱۸۱۳۸
 موبایل: ۲۲ ۵۱ ۲۶۰ ۰۷۵۰ - ۱۳۸ ۷۲ ۹۱ ۰۷۷۰
tafseeroffice@yahoo.com
tafseeroffice@maktoob.com
al Tafseer@hotmail.com

www.al-tafseer.com

به‌ناوی خوای به‌خشنده‌ی میهره‌بان

خوینهری به‌رپیز: ره‌حمه‌تی خوات لی بی، نه‌وه
بزانه، نیمه‌ دهبی چوار مه‌سه‌له فی‌ربین و بی‌زانین:
یه‌که‌م: زانست و زانین، که بریتیه له ناسینی
خو(الله)و، ناسینی پیغه‌مبه‌ره‌که‌ی و، ناسینی نی‌سلام
به به‌لگه‌وه.

دووه‌م: کارکردن به‌م زانست و زانینه.
سییه‌م: بانگه‌وازی‌کردن بو نه‌م زانسته.
چواره‌م: نارام‌گرتن له سه‌ر نه‌وش‌تانه‌ی دهبینه
مایه‌ی نازار له و ریگایه.

به‌لگه‌ی راستی نه‌م چوار مه‌سه‌له‌یه‌ش،
فه‌رمایشتی خوای گه‌وره‌یه، که دمه‌فرموی:

١- به‌لگه‌ی مه‌سه‌له‌ی یه‌که‌م، زانست و زانین بریتیه له ﴿إِلَّا
الَّذِينَ آمَنُوا﴾ چونکه نی‌مان، تنه‌ها به‌زانست و زانینه‌وه دمه‌ساری،

﴿وَالْعَصْرِ ۝١﴾ إِنَّ الْإِنْسَانَ لِرَبِّهِ لَكْفُورٌ ﴿٢﴾ إِلَّا الَّذِينَ
 ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَتَوَّصَوْا بِالْحَقِّ وَتَوَّصَوْا
 بِالصَّبْرِ ﴿٢﴾ العصر

واته: سویند به پۆژگار، که کاتیکه بو ژیانی
 نه وهکان و ههلسورانی کارهکان، بهراستی مرووف له
 تیاچون و مالمویرانیدایه، گهر بریوای به خوی به

که بریتیه له ناسینی خوی گهوره ناسینی پیغه مبه ره که ی ۱۱
 و، ناسینی دینی نیسلام به به لگه وه، به لگه ی مهسه له ی دووهم
 بریتیه له ﴿وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ﴾ ، که نه مهش کارکردنه به
 زانسته که.

به لگه ی سنیهم بریتیه له، ﴿وَتَوَّصَوْا بِالْحَقِّ﴾ ، نه مهش
 بانگه وازییه بو زانست و کردموه.

به لگه ی مهسه له ی چوارهم بریتیه له، ﴿وَتَوَّصَوْا بِالصَّبْرِ﴾ نارام
 گرتن له سهه نازارو ژان له پیناو بانگه وازیکرن بو زانست و
 کردموه.

به روانه، "جامع شروح الثلاثة الأصول" لجمع من العلماء دارالهیثم
 القاهرة و دار ابن الجوزي القاهرة . الطبعة الأولى
 ٢٠٠٧ ص ٤٠ (وهرگیز)

دهسه لات نه بوو، تهنهئا ئه و كهسه زهره مهندينه، كه بر وای به خواهینا بی و شوین پیغه مبه ره كهی كه وتبی و، كرده وهی باشی نه نجام دابی و، بر وادارانیش نامۆزگاری یه كتری بكن به و حهق و راستیهی، كه په یامی خوا هیئاویه تی، هه روهها نامۆزگاری یه كتر بكن به ئارامگرتن له سه ر ئه و كارانهی، كه خوا فه رمانی پیکردوو ه و، وازهینان له و كارانهی، كه خوا هۆشداریداوه نه كری و، رازیبون به و به شهی، كه خوا بۆی داناوه. دهر باره ی كه ووهی سوپه تی (العصر)، پيشه و شافیعی: گوتویه تی: (لوما أنزل الله حجة علی خلقه إلا هذه السورة لكَفَّتْهُمْ) واته: گه ر خوای گه و ره تهنهئا ئه م سوپه ته ی بۆ مرؤفایه تی بناردبا، كه بكریته پهیره و مه نه هج، ئه وئا ئه وهندهیان بهس بوو.

بوخاریش گوتویه تی: زانست و زانین، له پیش گوته و كرده ووهیه، به لگهش فه رمایشتی خوای

بهرزو مهزنه، که دهفه رموی: ﴿ فَأَعْلَمَ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاسْتَغْفِرَ لِذَنبِكَ ... بزانه جگه له خودا، کهسی دیکه شایه نی په رستن نییهو، داوای لیخو شیبون بو خۆت و موسلمانان بکه ﴿ حمد: ۱۹

له م نایه ته دا زانست و زانینی پیش گوته و کرده وه (قول و عمل) ی خستوه.

خوینهری بهر پیز، بهر په حمه تی خوا کهوی، بزانه، پیویسته له سهر گشت پیاو و نافرته تی موسلمان، ئەم سی مه سه له یه بزانی و کاریان پی بکات:

یه کهم: خوا ئیمه ی به دیه یناوه، رزق و رۆزی داوین و، ئیمه ی فه رامۆش نه کردووه، به لکو پیغه مبه ریکی بو ناردوین؛ هه رکه سی به گوئی بکات، ده چیته به هه شته وه، به لگه ش فه رمایه شی خوای گه وره یه، که ده فه رموی: ﴿ إِنَّا أَرْسَلْنَا إِلَيْكُمْ

رَسُولًا شَهِدًا عَلَيْكُمْ كَمَا أَرْسَلْنَا إِلَىٰ فِرْعَوْنَ رَسُولًا ﴿١٥﴾ فَعَصَىٰ فِرْعَوْنُ الرَّسُولَ فَأَخَذْنَاهُ أَخْذًا وَبِيًّا ﴿١٦﴾ ... نِيْمَه پيغهمبهر يكمان رهوانه كرد، تا شايهت بي بهسهرتانه وه؛ ههروهك بو ئالي فيرعهون پيغهمبهر يكمان بهري كرد، فيرعهون به قسه ي پيغهمبهره كه ي نه كرد؛ نهوسا نيْمهش ئازاريكي به ژانمان دا ﴿ المزل ١٥ - ١٦

دووهم: خوا رازي نابي له عيباده تكردن و بهرستني دا، هيچ كه سي نه فريشته ي نزيك و نه له پيغهمبهران بكرينه هاوبهش، به لگهش فه رمايشتي خوا ي گه ورديه، كه دمفه رموي: ﴿ وَأَنَّ الْمَسْجِدَ لِلَّهِ فَلَا تَدْعُوا مَعَ اللَّهِ أَحَدًا ... مزگه وته كان مالي خودان، له گه ل خودا، هاواري كه سي تر مه كهن ﴿ الجن: ١٨

سييه م: هه ركه سي به قسه ي پيغهمبهر بكات و خوا به يهك بزاني، نا بي و بو ي دروست نيه

دۆستایه‌تی و خۆشه‌ویستی بۆ ئه‌وه‌که‌سانه بنوینی،
 که دزایه‌تی خواو پیغه‌مبه‌ره‌که‌ی ده‌که‌ن، با ئه‌و
 که‌سانه‌ش نزیک‌ترین که‌س بی‌ت، به‌لگه‌ش فه‌رمایه‌ستی
 خوای که‌وره‌یه، که ده‌فه‌رموی: ﴿لَا تَجِدُ قَوْمًا

يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ يُوَادُّونَ مَنْ حَادَّ اللَّهَ

وَرَسُولَهُ وَلَوْ كَانُوا آبَاءَهُمْ أَوْ أَبْنَاءَهُمْ أَوْ

إِخْوَانَهُمْ أَوْ عَشِيرَتَهُمْ أُولَئِكَ كَتَبَ فِي قُلُوبِهِمُ

الْإِيمَانَ وَأَيَّدَهُم بِرُوحٍ مِّنْهُ وَيَدْخُلُهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي

مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا

عَنْهُ أُولَئِكَ حِزْبُ اللَّهِ أَلَا إِنَّ حِزْبَ اللَّهِ هُمُ الْمُفْلِحُونَ

تۆ نابینی ئه‌وانه‌ی باوه‌ریان هه‌یه به‌خوداو به‌رپۆزی

سه‌لا (قیامت)، نابی هه‌رگیز بینه‌دۆستی

ئه‌وه‌که‌سانه‌ی پیچه‌وانه‌ی خوداو پیغه‌مبه‌ری خودان.

ته‌ناته‌ت ئه‌گه‌ر باوکیشیان، یان مناله‌کانیان، یان

برایان، یان له‌هۆزه‌که‌ی، خۆیان بن، که ئه‌مانه‌ خودا

بروای له دلیان جیگیر کردوه و به هیژیکی جیگیر کردوهو به هیژیکی تایبهتی خوئی یاری کردون؛ دهیان نیژیته باغاتیک، که جواریان بهبهردا دمپوات و ههتا سهر ههر لهوئی دهبن؛ خودایان ئی رازی بوهو نهوانیش له خودا رازین. نهوانه کوهمئی خودان؛ باش بزنان ههر کوهمئی خوا رزگارن ﴿المجادلة: ۲۲.

خوینهری بهریز؛ خوا ریمنونیت بکات بو تاعهت کردنی خوا، بزانه، که ریگای راستی شه ریعهتی نیبراهیم، نهوهیه که تهنها خوا بپه رستی به پاکژی و له سهر دینه که ی نهوبیت! ههر بو نه مهش، خودا فه رمانی به گشت خه لکی کردوهو بو په رستی به دی هیناون، ههروهک خودا دمفه رموی: ﴿وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ ... جنوکهو ئاده میزاد، تهنها بو په رستنم به دیهیناون ﴿الذاریات: ۵۶.

مانای (يعبدون) بریتیه لهوهی خوا به یهك
 بزنان و هاوبهشی بۆ پهیدا نهكهن، كه ورهترین
 شت، كه خوا فهرمانی پیکردوه یهكخواپه‌رستییه ،
 بهواتای له په‌رستندا ته‌نها نهو بپه‌رستی. گه‌وره‌ترین
 شتیش ، كه خوا هه‌ده‌غه‌ی کردووه بکری بریتیه له
 هاوبه‌ش بۆ خوا دانان (الشرك)، واته: له‌گه‌ل خوا
 هاوارو بانگی شتی دیکه بکات، به‌لگه‌ش فه‌رموده‌ی
 خوای گه‌ورمیه، كه ده‌فه‌رموی: ﴿وَأَعْبُدُوا اللَّهَ وَلَا
 تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا....﴾ خوا بپه‌رستن و هیچ شت
 مه‌که‌ن به‌هاوبه‌ش و شه‌ریکی ﴿النساء: ۳۶﴾.

گه‌ر پێیان گوتی: سی بنه‌ماکه (الأصول الثلاثة)
 چییه، كه پێویسته مرؤف بیزانی؟

بنه‌مای یه‌که‌م : خوا به‌دیهینه‌ره

بَلِّغْ: دهبج به‌نده، خوای په‌رومردگاری بناسج و
نایینه‌که‌یی و پیغه‌مبه‌ره‌که‌یی، که (محمد ﷺ) ه
بناسج، گهر بیت گوترا: په‌رومردگارت کییه؟

بَلِّغْ: په‌رومردگاری من، خوا(الله)یه، نه‌و خوایه‌ی
منی پیگه‌یاندوه‌و به‌نیعمه‌ته‌کانی، ه‌موو جیهانی
پیگه‌یاندوه، هر نه‌و شایسته‌ی په‌رستنی منه‌و،
که‌سی دیکه‌م نییه‌ شایه‌نی په‌رستنم بیت، به‌لگه‌ش
فه‌رمایشتی خوای گه‌ورمیه، که دمفه‌رموی: ﴿وَآلْحَمْدُ
لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ... سوپاس بو‌ خوا، که راهینه‌رو
په‌رومردگاری جیهانه﴾ الفاتحه: ۲

ه‌روه‌ها جگه‌ له‌ خوا، نه‌وا ه‌موو شتیک
جیهانه‌و به‌ دیهینه‌راوه، منیش یه‌کیکم له‌و جیهان و
به‌ دیهینه‌راوه.

ههروهها نایهتی: ﴿إِنَّ رَبَّكُمُ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ
 السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ
 يُغْشَى اللَّيْلَ النَّهَارَ يَطْلُبُهُ حَيْثُ وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ وَالنُّجُومَ
 مُسَخَّرَاتٍ بِأَمْرِهِ ۗ أَلَا لَهُ الْخَلْقُ وَالْأَمْرُ ۗ تَبَارَكَ اللَّهُ رَبُّ
 الْعَالَمِينَ ... پهروهردگار تان خوداییکه، که
 ناسمانهکان و زه‌مینى؛ له شهش پوژاندا دروستکرد.
 نهوجا له سهر تهختى فه‌رمانپه‌وايى دامه‌زرا. پوژى
 به شهوى ده‌پوشى و پوژيش ده‌که‌ويته شوينى
 شهوى. خوړو مانگ و نه‌ستيرانى به‌ديهيناو ههر له
 ژير فه‌رمانى نه‌ودان، به‌ديهينان و فه‌رمان ههر بو
 نه‌وه زوړ و زه‌بندهيه، په‌روژى خودايى، که
 په‌روهردگارى گشت جيهانه ﴿الأعراف: ۵۴

په‌روهردگار يش(الرب) بریتيه له په‌رستراو،
 به‌لگه‌ش فه‌رمايشتى خواى گه‌وره‌يه، که
 ده‌فه‌رموى: ﴿يَا أَيُّهَا النَّاسُ اعْبُدُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ

وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿٢١﴾ الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ
 الْأَرْضَ فِرَاشًا وَالسَّمَاءَ بِنَاءً وَأَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً
 فَأَخْرَجَ بِهِ مِنَ الثَّمَرَاتِ رِزْقًا لَكُمْ فَلَا تَجْعَلُوا لِلَّهِ
 أَنْدَادًا وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٢٢﴾ ئەى خەلكىنە ھەر ئەو
 خوايە بپەرستن، كە ئىوھ و زۆرى تىشى پىش ئىوھ
 وەدەيھىناوھ، بەشكو خۆتان بپارىزن، ئەو خودايە
 زەوى بۆ كردون بەپرايەخ، ناسمانى بۆ بەرزكردنەوھو
 ئاويكى لەو حەوايەوھ بۆ باراندن؛ ھەمو جۆرە
 بەروبوى - بە ھۆى ئاوەوھ - بۆ رواندن، دەى كە
 ئەوھت زانىوھ، چۆن شەريك بۆ ئەو خوايە پەيدا
 دەكەن؟ ﴿ البقرة: ۲۱ - ۲۲ .

ئىبن كەئىر گوتووئەتى: ھەر بەدەيھىنەرى ئەم
 شتانە، شايستەى پەرستن و بەنداىەتى بۆ كردنە.

جۆره‌گانی خوا په‌رستی، که خوا فه‌رمانی
 پیکردوه، وه‌ک ئیسلام و ئیمان و، چاکه‌و دوعاو
 ترس و داواو ئاوات و، پشت به‌ستن و ملکه‌چی و
 گه‌رانه‌وه‌و، داوا‌ی یارمه‌تی کردن و هاوار کردن و
 سه‌ربرپین و نه‌زرو، شتی دیکه، له‌و جۆره
 خواپه‌رستیانه‌یه، که خوا فه‌رمانیکردوه، هه‌ر
 هه‌مووی بو‌ خوا بی‌ت، به‌لگه‌ش فه‌رما‌یشتی خ‌وای
 گه‌ورمه‌یه، که ده‌فه‌رموی: ﴿وَأَنَّ الْمَسْجِدَ لِلَّهِ فَلَا تَدْعُوا
 مَعَ اللَّهِ أَحَدًا ... مزگه‌وته‌کان هی خودان، له‌گه‌ل خوا
 هاواری که‌س مه‌که‌ن﴾ الجن: ١٨

جا هه‌ر که‌سی شتیک له‌وانه‌ی باسکرا بو‌ غه‌یری
 خودا بکات؛ نه‌وه‌که‌سه بی‌ پروا و کافره، به‌لگه‌ش
 ئایه‌تی: ﴿وَمَنْ يَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ لَا بُرْهَانَ لَهُ بِهِ
 فَإِنَّمَا حِسَابُهُ عِنْدَ رَبِّهِ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الْكَافِرُونَ ... هه‌ر
 که‌سی‌کی‌ش وێرایی خودا- هانا بو‌ که‌سی‌کی تر به‌ری

و به لگهش له دهستا نه بی، په روهردگاری ده پیکیشیته پای حساب و نهو پی نه زانانه هه رگیز رزگار نابن ﴿المؤمنون: ۱۱۷﴾

له فه رموده ی پیغهمبه ر ﷺ هاتووه، که (الدعاء مُحُ الْعِبَادَةِ... نزاو دوعا مؤخ و پوخته ی عیباده ته) .
 به لگهش فه رمایشتی خوای گه ورهیه، که دمفه رموی:
 ﴿وَقَالَ رَبُّكُمْ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِي سَيَدْخُلُونَ جَهَنَّمَ دَاخِرِينَ...﴾
 په روهردگارتان گوتویه: له بهرم بپارینه وه، نه وسا به دهنگتانه وه دیم. نهو که سانه ی — هه ر له بهر خو بهزل زانین — نایه نه وی بمپه رستن، به زه بونی ده چنه دور جهه نده مه وه ﴿غافر: ۶۰﴾.

۱- نه م فه رمودمیه ترمذی گپراویه ته وه مو لاوازه (ضعیف) ه پروانه: (الضعیف) الجامع (۲۰۰۳) به لام بیژره (لفظی) الدعاء هو العبادة ... نزاو دوعا، خو ی عیباده ته) به (صحیح) هاتووه. أخرجه الأربعة، وأحمد وغيرهم وصححه الألباني. جامع شروح الأصول الثلاثة لجموعة علماء ص ۳۱۰ دار الإيمان (ومرگیز)

به‌لگه‌ی ترسانیش بریتیه له فه‌رمایشتی خوا:
﴿فَلَا تَخَافُوهُمْ وَخَافُواْ إِن كُنتُمْ مُّؤْمِنِينَ ... ئیوه له وان
ترستان نه‌بی و، نه‌گه‌ر بروادارن ده‌بی هه‌ر ته‌نها
له‌من بترسن﴾ آل عمران: ۱۷۵

به‌لگه‌ی داواو هیواو ئاوات ده‌بی هه‌ر له خوا‌بی
بریتیه له فه‌رمایشتی خوا، که ده‌فه‌رموی: ﴿فَن كَانَ
يَرْجُواْ لِقَاءَ رَبِّهٖ فَلْيَعْمَلْ عَمَلًا صَالِحًا وَلَا يُشْرِكْ بِعِبَادَةِ رَبِّهٖ
أَحَدًا... هه‌رکی له‌نگۆ بو دیداری په‌روهردگاری به
ئاواته، باکاری چاک بکاو له‌غه‌یری په‌روهردگاری
خوی هیچ‌کسی دیکه نه‌په‌رستی﴾ الکهف: ۱۱۰

به‌لگه‌ی پشت به‌ستن بریتیه له فه‌رمایشتی
خوای گه‌وره، که ده‌فه‌رموی: ﴿وَعَلَى اللّٰهِ فَتَوَكَّلُواْ إِن
كُنْتُمْ مُّؤْمِنِينَ ... نه‌گه‌ر ئیوه، برواتان به‌خودا
هه‌یه، پشت به‌خودا به‌ستن﴾ المائدة: ۲۳ ﴿وَمَنْ يَتَوَكَّلْ

عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ ... هه رکه سی خوئی به خوا
بسپیری و پشتی پی ببهستی، نهوی بهسه ﴿الطلاق: ۳﴾
به لگهی هیواو هومیئد و ترس و ملکه چی،
فه رمایشتی خوای گهورمیه، که دمفه رموی: ﴿إِنَّهُمْ
كَانُوا يُسْرِعُونَ فِي الْخَيْرَاتِ وَيَدْعُونَنَا رَغَبًا
وَرَهَبًا وَكَانُوا لَنَا خَشِيعِينَ ... به هومیئدو
به ترسه وه له بهرمان دمپارینه وه و له ناست نئمه
ملکه ج بون ﴿الأنبياء: ۹۰﴾

به لگهی گه پانه وه، فه رمایشتی خوای گهورمیه، که
دمفه رموی: ﴿وَأَنْبِئُوا إِلَىٰ رَبِّكُمْ وَأَسْلِمُوا لَهُ ...﴾
بگه پینه وه لای پهرومردگاری خۆتان و ملکه چی
نهوبن ﴿الزمر: ۵۴﴾

به لگهی داوای یارمه تیکردن، فه رمایشتی خوای
گهورمیه، که دمفه رموی: ﴿إِنَّا كُنَّا نَبْدُ وَإِنَّا كُنَّا ... هه ر توؤ

دهپهرستین و داوای یارمه‌تی ههر له تو
دهکه‌ین... ﴿الفاتحة: ۵

له فهرموده‌ی پیغه‌مبه‌ریشدا هاتوو: ((إذا
استعنت فاستعن بالله ... گهر داوای یارمه‌تیت کرد؛
داوای یارمه‌تی له خوا بکه))

به‌لگه‌ی خو پهنادان به‌خوا، فه‌رمایشتی خوای
گه‌وره‌یه، که ده‌فه‌رموئ: ﴿قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ بَلَى:
پهناده‌گرم به‌م په‌روه‌ردگاره‌ی، که به‌ره‌به‌یان
پیشده‌هینیت ﴿الفلق: ۱ و ﴿قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ
بَلَى: پهناده‌گرم به‌ په‌روه‌ردگاری خه‌لك ﴿الناس: ۱

به‌لگه‌ی هانا بردن، فه‌رمایشتی خوای گه‌وره‌یه،
که ده‌فه‌رموئ: ﴿إِذْ تَسْتَغِيثُونَ رَبَّكُمْ فَاسْتَجَابَ
لَكُمْ ... له‌و کاته‌دا، که هاناتان بو په‌روه‌ردگارتان
ده‌برد، نه‌ویش وه‌لامی دانه‌وه ﴿الأنفال: ۹

به‌لگه‌ی سه‌رب‌رین (قوربان‌ی) فه‌رمایشتی خ‌وای
 که‌وره‌یه، که‌ ده‌فه‌رموی؛ ﴿قُلْ إِنْ صَلَاتِي وَنُسُكِي
 وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٦٢﴾ لَا شَرِيكَ لَهُ، وَيَذَلِكَ
 أَمْرٌ وَأَنَا أَوَّلُ الْمُسْلِمِينَ ﴿١٦٣﴾... بلی؛ من نو‌یز‌کردنم و
 رپ‌وش‌وین‌ی ح‌ه‌ج‌ ک‌رن‌م و ژین و مه‌رگ‌م، بۆ خ‌ودایه،
 که‌ په‌روم‌ردگاری دن‌یایه، ه‌هر خ‌ویه‌تی، خ‌ودا هیج
 شه‌ریکی نیه، فه‌رمانم به‌مه‌ پیک‌راوه، من له‌ ریزی
 موس‌لمانان په‌که‌مینم ﴿الأنعام: ١٦٢-١٦٣﴾.

له‌ فه‌رموده‌ی پی‌غه‌م‌به‌ریش ﷺ ه‌اتووه، که‌
 فه‌رمویه‌تی؛ ((لعن الله من ذبح لغير الله... نه‌فره‌تی
 خ‌وا له‌و که‌سه‌بی، بۆ غه‌یری خ‌وا ئازهل
 سه‌رب‌ری)).

١- ئیمامی نه‌وموی له‌ شه‌رحی ئەم فه‌رموده‌یه؛ ((لعن الله من
 ذبح لغير الله)). گوتویه‌تی، مه‌به‌ست له‌ سه‌رب‌رین بۆ غه‌یری خ‌وا
 ئه‌ومیه، که‌ به‌ ناوی خ‌واسه‌ر نه‌برئ و به‌ناوی شتی دیکه‌ سه‌ر
 برئ؛ وه‌ك سه‌رب‌رین بۆ بت، یان بۆ خ‌اج، یان بۆ موس‌ا یان بۆ

به لگهی له خوگرتن (نذر) فهرمایشتی خوای
گه ورهیه، که دمه رموی: ﴿يُؤْفُونَ بِالَّذِي نَذَرُوا وَيَخَافُونَ يَوْمًا كَانَ
شَرُّهُ مُسْتَطِيرًا... هه رچی له خو دهگرن دهیکهن؟
ترسیشیان له رۆژی ههیه، که به لاکهی پهرش و بلاو
دهبیتهوه ﴿الإنسان: ۷

عیسا، یان بۆ کهعبه و هاوشیومیان، جا سه ربیرین بۆ نه مانه گشتی
حه رامه و، نه م سه ربیراوه هه لال نیه، یا سه ربیرمه موسلمان بیته،
یان جوله که و دیان بیته، نه مهش قسه ی شافعی و هاوړنیانمانه و
له سه ری هاو دهنگن، جا نه گهر له گه ل سه ربیرینه که مه بهستی پی
به گه و رهدانانی نه و که سه بیته، که بۆی سه ربیراوه له غهیری
خوا و مه بهستی په رستن بیته، نه و نه و کاره کوفره، نه گهر
نه و که سه ی نازه له که سه رده بری موسلمان بیته، نه و به و
سه ربیرینه مورته د ده بیته. (شرح المسلم للإمام النووی/ ۱۳ / ۱۴۱)
کتاب الأضاحی، شرح الأصول لثلاثة محمد حسان، ص ۲۱۴ و مرگیر

بنه‌مای دووهم :

ناسینی ئایینی ئیسلام به‌به‌لگه‌وه، که بریتیه له نواندنی ملکه‌چی بۆ خوا، ئه‌ویش به‌یه‌کخواپه‌رستی و، تاعهت بۆ کردنی و، شه‌ریک بریار نه‌دان و خۆ پاگردنه‌وه له به‌شه‌کانی شه‌ریک و هاوبه‌ش دانان دیته‌دی.

ئیسلامیش سی پله‌ی هه‌یه: (ئیسلام) و (ئیمان) و (ئیحسان)، هه‌ر پله‌یه‌کی‌ش له‌وانه‌ چه‌ند پابه‌کی هه‌یه. پابه‌کانی ئیسلام پینچن:

١- شایه‌تمان (شهادة أن لا إله إلا الله وأن محمد رسول الله... شایه‌تیدان، که جگه له خوا هه‌یج کهس و شتیک شایه‌نی په‌رستن نین و، محمدیش نی‌ردراوی خواجه).

٢- په پاكردنى نوپژ.

٣- زهكات دان.

٤- رۆژوگرتنى مانگى پهزان.

٥- چه ج كردن.

به لگه‌ى شایه‌تمان، فه‌رمایشتى خواى گه‌وره‌یه، که
دمه‌فرموى: ﴿ شَهِدَ اللَّهُ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَالْمَلَائِكَةُ
وَأُولُو الْعِلْمِ قَائِمًا بِالْقِسْطِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ
... خوا شایه‌تى داوه‌و فره‌شته‌گانى نه‌ویش و
زانایانى به ئینسافیش باش دمه‌زانن، که هیج که‌س
جگه له خودا، شیاوى په‌رستن نیه و هه‌ر خۆیه‌تى
به ده‌سه‌لاتى له کارزان ﴿ آل عمران: ١٨. به واتای
جگه له خواى تاك و ته‌نها، هیج په‌رستراویكى چه‌ق
نیه‌و، په‌رستن هه‌ر بۆ خواى تاكه‌و، له په‌رستنیدا،
نابى شه‌ریكى بۆ بریار بدرئ، هه‌روه‌ها له مولكییدا
شه‌ریكى نیه. لیكدانه‌وه‌و رافه‌كه‌شى، نه‌م نایه‌ته

رونی دهکاتهوه: ﴿ قَالَ إِبْرَاهِيمُ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ إِنَّنِي بَرَاءٌ
 مِمَّا تَعْبُدُونَ ﴿٢٦﴾ إِلَّا الَّذِي فَطَرَنِي فَإِنَّهُ سَيَهْدِينِ ﴿٢٧﴾
 وَجَعَلَهَا كَلِمَةً بَاقِيَةً فِي عَقْبِهِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٢٨﴾ ...

ئبراهیم به باب و هۆزه که ی خۆی گوت: من بیزارم
 له وهی ئیوه دهیبه رستن؛ مهگین له که سی منی
 دروست کردوه؛ که خۆی ریگه م نیشان دهدا. کار یکی
 کردنه م وتاره ی له پاش خۆی بو نه ته وه که ی هر
 بمینی؛ به لکو بپرینگینه وه) الزخروف: ۲۶ — ۲۸
 هه روه ها ئایه تی: ﴿ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِالْمُفْسِدِينَ

﴿١٣﴾ قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ تَعَالَوْا إِلَى كَلِمَةٍ سَوَاءٍ بَيْنَنَا
 وَبَيْنَكُمْ أَلَّا نَعْبُدَ إِلَّا اللَّهَ وَلَا نُشْرِكَ بِهِ شَيْئًا وَلَا يَتَّخِذَ
 بَعْضُنَا بَعْضًا أَرْبَابًا مِنْ دُونِ اللَّهِ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُولُوا
 اشْهَدُوا بِأَنَّا مُسْلِمُونَ ... بلی: ئیوه ی نه هلی
 کتیب! ده ساوه رن ئیمه و ئیوه له سه ر نه و قسه یه

سوربین، كه بۆ هه مومان وهك په كه: غه پىرى خوا
 نه په رستن، هاوكارى بۆ په يدانه كه ين، نه چين
 هينديكمان هينديكان جيا له خوا بۆ په رستن
 هه ئبىر ين، جا نه گهر ههر خويان لى بوارد، پييان
 بيژه؛ نيوه به شايه تى ده گرم، كه نيمه ملكه چى
 خواين ﴿آل عمران: ٦٤﴾

به لگه ي شايه تيدان به وهى، كه محمد پيغه مبهرى
 خوايه ﷺ، فه رمايشتى خواى گه ورهيه، كه
 ده فـه رموى: ﴿لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِّنْ
 أَنفُسِكُمْ عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ حَرِيصٌ عَلَيْكُمْ
 بِالْمُؤْمِنِينَ رَءُوفٌ رَّحِيمٌ ... پيغه مبهرىك هاته
 لاتان، له خوتانه؛ ههر به لايهك به سه رتان بيت، لاي
 گرانه؛ دلى زور به نيوه يه؛ دلسوزى باوهر دارانه و
 دلوفانه ﴿التوبة: ١٢٨﴾

مانای شایه‌تیدان، که محمد پیغه‌مبهری خواپه،
 نه‌ومیه، که هر فه‌رمانیکی کردوه، به‌فه‌رمانی نه‌و
 بکری و تاعه‌تی بکری و، هر هه‌والیکی ده‌دات؛
 باوه‌ری پی بکری و، هر شتیک نه‌و فه‌ده‌غی
 کردوه‌و به‌ناشیرنی داناوه؛ خوئی لی به‌دور بخری و،
 ته‌نها به‌و شیومه‌ خوا به‌رستی، که نه‌و دایناوه.

به‌لگه‌ی نوپژو زه‌کات و لی‌کدانه‌وه‌ی
 به‌کخواپه‌رستی (توحید)، فه‌رمايشتی خ‌وای
 که‌وره‌یه، که ده‌فه‌رموی: ﴿وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ
 مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ حُنَفَاءَ وَيُقِيمُوا الصَّلَاةَ وَيُؤْتُوا الزَّكَاةَ
 وَذَلِكَ دِينُ الْقِيَمَةِ ... فه‌رمانیشیان هر نه‌وه‌نده
 پیدرابو، که ده‌بی خواپه‌رست بن وله دین نه‌ودا
 دلپاک بن و به‌ره‌و هه‌فانه‌ت برۆن و نوپژ بکه‌ن و
 زه‌کات بده‌ن؛ که نه‌مه دینی دروسته). البنية : ۵

به لگه‌ی رۆز و گرتنیش، فه‌رمایشتی خوای
 گه‌وره‌یه، که ده‌فه‌رموی: ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا كُتِبَ
 عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ
 لَمَّا كُنتُمْ تَكْفُرُونَ... نه‌ی گه‌لی خاو‌من باوه‌ر‌ان! بۆت‌ان
 نوس‌راوه: رۆز و بگ‌رن هه‌روه‌ك له‌سه‌ر
 پێ‌شینه‌كانت‌انیش نوس‌را به‌لكو له‌ خوا بتر‌سن﴾
 البقرة: ۱۸۳

به لگه‌ی چه‌ج ك‌ردنیش، فه‌رمایشتی خوای
 گه‌وره‌یه، که ده‌فه‌رموی: ﴿وَلِلَّهِ عَلَى النَّاسِ حِجُّ الْبَيْتِ
 مَنِ اسْتَطَاعَ إِلَيْهِ سَبِيلًا وَمَن كَفَرَ فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ عَنِ الْعَالَمِينَ
 ... خودا چه‌جی ب‌ریار‌داوه بۆ هه‌ر كه‌سه‌ی، که بۆی
 بلوی، هه‌ر كه‌سه‌ی كیش حاشا ب‌كات، خوا له‌ هه‌موو
 خه‌لكی دونیا ب‌ی نیازه﴾ آل عمران: ۹۷

پله‌ی دووه‌م: (ئیمان)ه: ئیمانیش چه‌فتاو
 نه‌وه‌نده له‌قه‌یه. به‌رز‌ترینیان گوتنی: (لااله‌ إلا

الله) یه و که مترینی، لابر دنی شتیکه، که ببیته مایه ی نازار له ریگاو، شهر میش لقیکه له نیمان.

پایه کانی نیمان شه شه: نه وانیش بریتین له وهی، که بپوات به خواو فریشته کانی و کتیبه کانی و پیغه مبه رانی و پوژی دوایی هه بیت و، بپوات به فه دهری خوا هه بیت به چاکه و خراپه یه وه.

به لگه ی نه م شهش پایه، فه رمایشتی خوی گه وره یه، که دمه رموی: ﴿لَيْسَ الْبِرَّ أَنْ تُولُوا وُجُوهَكُمْ قِبَلَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ وَلَكِنَّ الْبِرَّ مَنْ ءَامَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَالْمَلَائِكَةِ وَالْكِتَابِ وَالنَّبِيِّنَ ... كَارِي چاك هه ر نه وه نیه رو له پوژه ه لاتی بکه ن، یان پوژناوا. چاك نه وه یه، که باو مپرتان به خواو پوژی دوایی و فریشتان و کتیب و پیغه مبه رانی خودا هه بی ﴿البقرة: ۱۷۷ .

به‌لگه‌ی فه‌ده‌ریش، فه‌رمایشتی خوای گه‌وره‌یه،
 که ده‌فه‌رموی: ﴿إِنَّا كُلُّ شَيْءٍ خَلَقْتُهُ بِقَدَرٍ ... نِيْمَه
 هه‌موو شتی‌کمان به نه‌ندازه دروست‌کردوه﴾ القمر: ۴۹.

پله‌ی سنیه‌م: چاکه (الإحسان) یه‌ک پایه‌ی
 نی‌سلامه، چاکه‌ش نه‌وه‌یه، که خوا به‌وشیوه‌یه
 به‌پرستی، که ده‌یبینی، نه‌گه‌ر تو نه‌یبینی؛ نه‌و تو
 ده‌یبینی، به‌لگه‌ش فه‌رمایشتی خوایه، که ده‌فه‌رموی:
 ﴿إِنَّ اللَّهَ مَعَ الَّذِينَ اتَّقَوْا وَالَّذِينَ هُمْ يُحْسِنُونَ ...
 بی‌گومان خوا له‌گه‌ل خو‌پاریز له‌گونا‌هان و
 چاکه‌کارانه﴾ النحل: ۱۲۸.

هه‌روه‌ها فه‌رمایشتی: ﴿وَتَوَكَّلْ عَلَى الْعَزِيزِ الرَّحِيمِ
 ﴿٢١٧﴾ الَّذِي يَرِنَكَ حِينَ تَقُومُ ﴿٢١٨﴾ وَتَقَلِّبَكَ فِي السَّجِدِينَ ﴿٢١٩﴾
 إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٢٢٠﴾ ... هه‌ر پشت به‌ خوای
 خاوه‌ن ده‌سه‌لاتی دلوفان به‌سته؛ نه‌و که‌سه‌ی، که
 تو ده‌یبینی، وا به پیوه هه‌لده‌ستی، هاتو چوشت

له گه‌ل سوژده به ره کاندای (له بهر چاویه)، بیسه رو
زاناش هه ره نه وه ﴿ الشعراء: ۲۱۷ - ۲۲۰ .

هه رو ده‌ها نایه‌تی: ﴿ وَمَا تَكُونُ فِي شَأْنٍ وَمَا تَتْلُوا مِنْهُ
مِنْ قُرْآنٍ وَلَا تَعْمَلُونَ مِنْ عَمَلٍ إِلَّا كُنَّا عَلَيْكُمْ شُهُودًا
إِذْ تُفِيضُونَ ... نه تو له هه ره بارێکدابی و هه رچی له
هورئان بخوینی و هه رکارێکی ئیوه بیکه‌ن، ئیمه
لیتان ناگادارین، کاتی خه‌ریکی ئه‌و
کاره‌ن ﴿ یونس: ۶۱

به‌لگه‌ی چاکه‌کاری له فه‌رموده‌ی پیغه‌مه‌ردا
بریتیه له فه‌رموده‌ی باوی جوهرائیل، که له
عومه‌ری کوری خه‌تتاب گێڕاویه‌تیه‌وه‌و گوتویه‌تی:
(بينما نحن عند رسول الله ﷺ ذات يوم إذ طلع علينا
رجل شديد بياض الثياب شديد سواد الشعر لا يرى عليه
أثر السفر ولا يعرفه منا أحد حتى جلس إلى النبي ﷺ
فأسند ركبتيه إلى ركبتيه ووضع كفيه على فخذيه وقال يا

محمد أخبرني عن الإسلام فقال رسول الله ﷺ الإسلام أن تشهد أن لا إله إلا الله وأن محمدا رسول الله ﷺ وتقيم الصلاة وتؤتي الزكاة وتصوم رمضان وتحج البيت إن استطعت إليه سبيلا قال صدقت قال فعجبنا له يسأله ويصدقه قال فأخبرني عن الإيمان قال أن تؤمن بالله وملائكته وكتبه ورسله واليوم الآخر وتؤمن بالقدر خيره وشره قال صدقت قال فأخبرني عن الإحسان قال أن تعبد الله كأنك تراه فإن لم تكن تراه فإنه يراك قال فأخبرني عن الساعة قال ما المسؤول عنها بأعلم من السائل قال فأخبرني عن أمارتها قال أن تلد الأمة ربتها وأن ترى الحفاة العراة العالة رعاء الشاء يتطاولون في البنيان قال: فمضى فلبثنا ملياً فقال: يا عمر أتدري من السائل؟ قلت الله ورسوله أعلم قال فإنه جبريل أتاكم يعلمكم دينكم...
 نئمه له خزمهت پئغه مبهر دانيشتبوين، پياويكى
 جل زور سپی و قز رهش هاته لامان، كه
 شوينه واری ريبواری به سه ره وه ديارنه بوو، كه سيش
 له نئمه نه يده ناسی، جا كه لای پئغه مبهر ﷺ

دانیشت و چۆکی به چۆکی پیغه مبهروه ناو دهستی
 خسته سهر رانه کانی و گوتی: محمد! دربارهی
 نیسلام هه وائلم بدهیی، نه ویش فهرموی: شایه تی
 بدهی، که جگه له خوا هیچ کهسی شایه تی
 بهرستن نیهو، محمد پیغه مبهری خویه و، نوێز
 بهرپا بکهی و زهکات بدهی و له رهمهزان به
 رۆژوبی و، گهر بۆت لوا حج بکهیت، پیاوه که
 گۆتی: راست دهکهی، ئیمهش سه زمان سوپما له وهی
 پرسیاوی لی دهکات و به راستیشی داده نی. پیاوه که
 گوتی: دربارهی ئیمان هه وائلم بدهیی، فهرموی:
 بروات به خواو فریشته کانی و کتیبه کانی و
 پیغه مبهره کانی و رۆژی دوایی هه بی و بروات به
 نه در هه بی، به چاکه و خرابیه وه. پیاوه که گوتی:
 راستت گوت. گوتی: دربارهی چاکه کاری هه وائلم
 بدهیی؟ فهرموی: بهوشیوهیه خوا بهرستی، که
 دهیبینی، نه گهر تۆش نه یبینی؛ نهو دهتبینی، گوتی:
 دربارهی قیامت هه وائلم بدهیی؟ فهرموی: نه وهی

پرسیاری لیده کړی له پرسیارکه زانا ترنیه، گوتی:
ددرباره ی نیشانه گانی هه وایم بدیهی فهرموی:
مندالّ به چاوی کاره کهرو خزمه تکار ته ماشای دایک و
باوکی بکات و، ببینی پیخاوس و پوت و په جالّ و
شوانی مهرومالات ، خانو کۆشک و ته لار بهرز بکهن،
عومهر گوتی: پیاوه که رویشته و ئیمهش ماوهیهک
ماینه وه، پیغهمبهر عليه السلام فهرموی: دهزانی ئه و کهسه ی
پرسیاری ده کرد کی بوو؟ ئیمهش گوتمان : خواو
پیغهمبهره که ی دهزانی و زانان، فهرموی: ئه مه
جو برائیل بوو، هاتبو کاروباری ناپنه که تان فیتر
بکات.)) صحیح مسلم

بنه‌مای سییه‌م :

ناسینی پیغه‌مبهره‌که‌تان، که محمد ﷺ:

ئهو ناوی محمدی کوری عبداللهی کوری
 عبدالمطلب کوری هاشمه، هاشمیش له قورده‌یشه‌و،
 قورده‌یش له عه‌ره‌به، عه‌ره‌بیش له وه‌چه‌و نه‌وه‌ی
 نیسماعیلی کوری ئیبراهیمه، سه‌لآت و سه‌لام له‌و و
 له‌پیغه‌مبهرمان بی‌ت. پیغه‌مبهر ته‌مه‌نی شه‌ست
 و سئ سال بوه، له ته‌مه‌نی چل سالی بوته
 پیغه‌مبهر ﷺ و بیست و سئ سال پیغه‌مبهرایه‌تی
 کردوه، به‌ئایه‌تی: ﴿أَقْرَأَ بِأَسْرِ رَبِّكَ الَّذِي خَلَقَ﴾ بوته
 پیغه‌مبهر ﷺ (نبی) و به‌ ﴿بِأَنَّهَا الْمَدَّيْنُ﴾ بوته
 نی‌رراو (رسول)¹.

۱- حیوازی له نی‌وان (نبی) و (رسول) وه‌ک زانیان گوتویانه
 پیغه‌مبهر (نبی) ئهو که‌سه‌به‌ شه‌ری به‌ وه‌حی بۆ ناردراوه، به‌لام
 فه‌رماتی بی‌ نه‌گراوه به‌ خه‌لک رابگه‌یه‌نی، نی‌رراو (رسول) یش نه‌و
 که‌سه‌به‌ خوا شه‌ری به‌ وه‌حی بۆ ناردوه‌و فه‌رماتی بی‌کردوه

له مهككه له دايك بووهو كوچی بو مهدينه
 كردوه، خوا ناردويهتی، كه ناگاداری خهلك بکاتهوه
 له شيرك و هاوبهش برپاردان و بانگی خه لکی بکات
 بو په کخوا په رستی (توحيد)، به لگهش فه رمایشته
 خوايه، كه دمفه رموی، ﴿يَا أَيُّهَا الْمَدِينُ ﴿١﴾ قُرْآنِيز ﴿٢﴾
 وَرَبِّكَ فَكَبِّرْ ﴿٣﴾ وَبِابِكَ فَطَهِّرْ ﴿٤﴾ وَالرُّجْزَ فَأَهْجُرْ ﴿٥﴾ وَلَا
 تَمُنْ تُسْتَكْبِرُ ﴿٦﴾ وَلِرَبِّكَ فَاصْبِرْ ﴿٧﴾ ... نهی نهو
 كه سهی جلكت به سهر خؤداداوه، رابه، ترس وهبینه،
 راش گه پینه، كه په روه ردگارت مه زن و گه ورهیه،
 به رگیش خاوین راگره، له هه رچی ناپاکه دوربه،
 نهوهی دهیبه خشیت به هه زاران، منهتی
 له گه ئداهه كهو به زوری مه زانه، له سهر نهو

رأببگه بهنی و کاری پی بکات. جا هه موو (رسول) یتک (نیی) به،
 به لام هه موو (نبی) بهک (رسول) نییه. جامع شروح الثلاثة الأصول
 شرح مجموعة من العلماء، و بلیه شرح الشيخ صالح بن عبدالعزيز
 ۲۲۸، دار ابن الجوزي (وه رگیر)

فهرمانانهی، که له لایهن خوداوه بوۆت دیت خۆت
 رابگره ﴿المدثر: ۱- ۷﴾

مانای ﴿قُرْآنَیْزَ﴾ خه ئك له شيرك و برپاردان
 بترسینی و بو په كخوا په رستی بانگ بكات، ﴿وَرَبَّكَ
 نَكِرَ﴾ به هوی په كخوا په رستیه وه، خوا به گه وه
 بگره، ﴿وَنِيَابِكَ فَطَيْرَ﴾ یان كرده و مكانت له شيرك پاك
 بكه وه، ﴿وَالرُّجْزَ فَأَهْجُزَ﴾ واز له بته كان بهینه و
 خۆتیا ن لی بهری بكه.

پهغه مبه ر ﷺ ماوهی ده سال بانگه وازی بو
 په كخوا په رستی (توحید) ده كرد، دواى ده ساله كهش
 به ره و ئاسمان بهرز كرايه وه و پینج نوپزه كانی له سه ر
 پیویست كرا، له مه ككه ماوهی سی سال نوپزی
 كرد، پاشان فه رمانی پیکرا كوچ بو شاری مه دینه
 بكات.

كۆچ كردن (هجرة) يش بریتیه له گواستنیه وه له
 ولات و شارى شيرك بؤ ولات و شارى ئىسلام، كه له
 سهر نوممەت فەرزە له ولاتى شيركه وه كۆچ بؤ ولاتى
 ئىسلام بكریت، ئەمەش هەتا رۆزى قیامەت
 بەردەوامە.

بەلگەش لەسەر كۆچ كردن فەرمايشتى خواى
 كه ورميه، كه دمفەرموى: ﴿إِنَّ الَّذِينَ تَوَفَّيْتُمُ الْمَلَائِكَةَ
 ظَالِمِينَ أَنفُسِهِمْ قَالُوا فِيمَ كُنْتُمْ قَالُوا كُنَّا مُسْتَضْعَفِينَ فِي الْأَرْضِ
 قَالُوا أَلَمْ تَكُنْ أَرْضَ اللَّهِ وَاسِعَةً فَهَاجِرُوا فِيهَا فَأُولَئِكَ مَأْوَاهُمْ
 جَهَنَّمُ وَسَاءَتْ مَصِيرًا ﴿١٧﴾ إِلَّا الْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الرِّجَالِ
 وَالنِّسَاءِ وَالْوِلْدَانَ لَا يَسْتَطِيعُونَ حِيلَةً وَلَا يَهْتَدُونَ سَبِيلًا ﴿١٨﴾
 فَأُولَئِكَ عَسَى اللَّهُ أَنْ يَعْفُوَ عَنْهُمْ وَكَانَ اللَّهُ عَفُورًا ...

ئەو كەسانەى هەر له جیبى خۆیان مانە وەو ئەو
 غەدرەیان له خۆیان كرد، كاتى فریشتەى گیان
 كێشان پێیان دەلى: ئیوه له ج بارێكدا بون؟ دەلێن:

ئیمه له زه‌میندا هی‌زو وزه لی‌گیراو بوین. پێیان ده‌ئین: مه‌گهر سه‌ر زه‌وینی خودا فروان نه‌بو، تا له زیدی خو‌تان كو‌چ كه‌ن و برۆنه جی‌گایه‌کی تر؟

ئه‌مانه دو‌زه‌خ ده‌بیته ئه‌نواو شو‌ینیان و دو‌ارو‌ژی خرابیان ده‌بیته، مه‌گهر ئه‌و پیاو و زن و مندال و هی‌زلی‌گیراوانه‌ی هی‌ج ده‌ره‌تانیا‌ن نه‌بو‌ی و به‌لگه‌شیان نه‌زانی‌ی، هی‌ج دورنیه خودا ئه‌مانه ببه‌خشی، خودا چاوپو‌شی له لایه‌و به‌خشنده‌یه ﴿النساء: ٩٧-٩٩.

هه‌روه‌ها ده‌فه‌رموی: ﴿يَعْبَادِيَ الَّذِينَ ءَامَنُوا إِنَّ أَرْضِي وَاسِعَةٌ فَإِنِّي فَاعِبُدُونِ... ئه‌ی ئه‌وانه‌ی خاوه‌ن باوه‌رن و خو‌به‌ه‌بدم ده‌زانن! زه‌مینی من فراوانه، هه‌ر ته‌نیا من بپه‌رستن ﴿العنكبوت: ٥٦

ئیمامی به‌غه‌وی گو‌توو‌یه‌تی: هۆی دابه‌زینی ئه‌م ئایه‌ته، ده‌راره‌ی ئه‌و مو‌سلمانانه بوو، كه‌ له

مهككه مابونهوهو كۆچيان نه كوردبوو، خوا به ناوى
بروادار بانگى كردن.

به لگه‌ى فهرموده‌ى پيغه مبه ﷺ بۆ كۆچ
كردن (هجرة) فهرموده‌ى: ((لا تنقطع الهجرة حتى
تنقطع التوبة، ولا تنقطع التوبة حتى تطلع الشمس من
مغربها كۆچ كردن نابريتهوهو تهواو نابيت،
ههتا تهوبه كردن كۆتايى ديت، تهوبه كردنيش
كۆتايى نايهت و تهواو نابي، ههتا خۆر له رۆژئاوا
هه لئى))

جا كاتى له مهدينه جيگير بوو، فهرمانى به
ياساكانى ئيسلام پيكر، وهك زهكات و رۆژگرتن،
حهج كردن و، جيهادو، بانگدان و، فهرمان به چاكه و
پيگري له خرابه، ههروهها ياساكانى نيكه‌ى ئيسلام،

١- اخرجه ابو داود كتاب الجهاد رقم (٢٤٧٩)، والرامي برقم (٢٥١٢)،
وغيرهما من حديث معاوية، وصححه الألباني في (سنن أبي داود)
(ومرگير)

که ماوهی دهسائی خایاند ئینجا دوای ئەمه پیغه مبهری ﷺ گیانی پاکی به خوا سپارد، که ناینه که ی ماوه تهوهو، ئەم ناینه ی، که هر خیر و چاکه یه که هیه پیشانی ئوومه تی داوه، هر خرابه یه که هیه هۆشدار ی له نه کردنی داوه.

ئه و خیر و چاکه ی پیشانی داوه، بریتیه له یه که خوابه رستی (توحید) و، هه موو ئه و شتانه ی خوا چه زی پێ ناکات و رێگری کردنی دهکات.

خودا پیغه مبهری ﷺ بو گشت خه لکی ناردوو و تاعهت و به فه رمان کردنی له سه ر ئاده میزاد و جنۆکه فه رز کردوه، به لگه ش فه رمایشتی خوایه، که ده فه رموی: ﴿ قُلْ يَأَيُّهَا النَّاسُ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ جَمِيعًا ... بَيِّزْهُ نَهَى خَه لکینه: مَنْ پِیغه مبهری خوا م بو هه موان ناردراوم ﴿ الأعراف: ۱۸۵.

خوا ئاینی بهو تهواو کردوه، به لگهش نهم
 نایه ته یه، ﴿الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتْمَمْتُ عَلَيْكُمْ
 نِعْمَتِي وَرَضِيتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِينًا...﴾ و الله مرپوه
 دینه که تانم تهواو کردو به بی که م و کورتی و
 که مایه سی چاکه م دهر باره ی نیوه کرد؛ نیسلامیشم
 بو دینی نیوه هه لبارد ﴿المائدة: ٣.

به لگهش له سه ر مردنی پیغه مبه ر ﷺ،
 فه رمایشتی خواجه، که دمه رموی: ﴿إِنَّكَ مَيِّتٌ وَإِنَّهُمْ
 مَيِّتُونَ ﴿٣٠﴾ ثُمَّ إِنَّكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عِنْدَ رَبِّكُمْ تَخْتَصِمُونَ
 ... تووش ده مری و نه وانیش ده مرن، پاشان له رۆزی
 قیامه تا کی شه ی نیوه دیته وه لای په رومردگار تان ﴿
 الزمر: ٣٠ - ٣١.

خه لگیش، که مردن: زیندو ده کرینه وه، به لگهش
 فه رمایشتی خواجه، که دمه رموی: ﴿مِنْهَا خَلَقْنَاكُمْ

وَفِيهَا نُعِيدُكُمْ وَمِنْهَا نُخْرِجُكُمْ تَارَةً أُخْرَى ... له زهویمان
 دروستکردن؛ دیسان دهتانخهینه ناوی، جاریکی تر
 لهوئیتان دهردهخهینهوه ﴿ طه: ۵۵ .

ههروهها فهرماشتی: ﴿ وَاللَّهُ أَنْبَتَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ نَبَاتًا
 ﴿۱۷﴾ ثُمَّ يُعِيدُكُمْ فِيهَا وَيُخْرِجُكُمْ إِخْرَاجًا ﴿۱۸﴾ ... هههر
 خودایه ئیوهی لهم زهمینهدا رواند، بهرواندن، پاشان
 دهوباتهوه ناوی، دیسان دهرودهکاتهوه بهدهرکردن ﴿
 نوح: ۱۷-۱۸ .

دوای زیندوبونش لئیرسینهوهیان لهگهل
 دهکریت و پاداشتی کردهوهکانیان دهریتهوه،
 بهلگهش فهرمایشتی خوایه، که دهفهرموی: ﴿ وَاللَّهُ
 مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ لِيَجْزِيَ الَّذِينَ أَسْتَوُوا بِمَا
 عَمِلُوا وَيَجْزِيَ الَّذِينَ أَحْسَنُوا بِالْحُسْنَى ... ههرچی له ناو
 ناسمانهکان وزهمیندان، گشتی هی خودان؛ تا سزای

نهوانه بدها، که خرابه‌یان کردوه و چاکه‌ی باشیش
دهرباره‌ی کارچاکان بکا ﴿النجم: ٣١.

هه‌رکه‌سیک زیندوبونه‌وه به‌درو بزانی؛ بی بروا
کافره، به‌لگه‌ش فه‌رمایشتی خواجه، که ده‌فه‌رموی:

﴿زَعَمَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنْ لَنْ يُبْعَثُوا قُلْ بَلَىٰ وَرَبِّي لَتُبْعَثُنَّ ثُمَّ لَتُنَبَّؤُنَّ

بِمَا عَمِلْتُمْ وَذَٰلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ... نهوانه‌ی خویان نه‌ناسی

و بی بروابون، پیان و ابو هه‌رگیز زیندو ناکرینه‌وه،

بیژه: ئاری سویند به په‌روه‌ردگاری خوّم، بیگومان

زیندو ده‌کرینه‌وه، پیشتان ده‌ئین، که چ کاریکتان

کردوه و نه‌مه‌ش لای خودا هاسانه ﴿التغابن: ٧.

خوای گه‌وره گشت پیغه‌مبه‌رانی به مژده‌ده‌رو

ترسینه‌ر ناردوه، به‌لگه‌ش فه‌رمایشتی خواجه، که

ده‌فه‌رموی: ﴿رُسُلًا مُّبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ لِئَلَّا يَكُونَ

لِلنَّاسِ عَلَى اللَّهِ حُجَّةٌ بَعْدَ الرُّسُلِ.... گشت له گشتیان

پیغه‌مبه‌ری مژده‌ده‌رو ترسینه‌ر بون. هه‌تا له پاش

پێغه مبه‌ر، نه‌و خه‌ئکه هه‌ج به‌ئگه‌یه‌کیان له‌ لانه‌بی
بو‌ لای خودا ﴿ النساء: ١٦٥

یه‌که‌م: پێغه‌مبه‌ر (رسول) یان (نوح) ه‌و، کو‌تا
پێغه‌مبه‌ریش محمده ﷺ، به‌ئگه‌ش له‌سه‌ر نه‌وه‌ی،
که‌ نوح عليه السلام یه‌که‌میانه، فه‌رماشته‌ی خوایه، که
ده‌فه‌رموی: ﴿إِنَّا أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ كَمَا أَوْحَيْنَا إِلَى نُوحٍ
وَالنَّبِيِّينَ مِنْ بَعْدِهِ... نِيْمَه‌ فه‌رمانی خو‌مانمان خسته
دلت، هه‌روه‌ک نوح، پێغه‌مبه‌رانی دوا‌ی ویشمان
تیگه‌یاندا ﴿ النساء: ١٦٣

خوا بو‌ هه‌ر نه‌ته‌وه‌یه‌ک پێغه‌مبه‌ریکی نارده‌وه، له
نوحه‌وه هه‌تا محمده ﷺ که‌ فه‌رمانیان به‌خه‌ئک ده‌کرد
ته‌نها خوا‌ی تافانه‌ بپه‌رستن و، رێگریان ده‌کرد له
په‌رستنی هه‌مو که‌س و شتانه‌ی له‌ سنور لایان داوه‌وه،
تاغوتن، به‌ئگه‌ش فه‌رماشته‌ی خوایه، که
ده‌فه‌رموی: ﴿وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَّسُولًا أَنْ
أَعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ... بو‌ ناو هه‌مو

كۆمه ئه يه ك پيغه مبه ريكمان به رپئ كرد، كه خوا
بپهرستن و له تاغوت دوره پهرپيز بن ﴿النحل: ٣٦
خودا له سه ر گشت به نده گاني پيويست و فه رز
كردوه، كه برپروايان به تاغوت نه بي و، برپروايان به خوا
هه بي.

ئيبنو لقه يم گوتوويه تي: ماناي (طاغوت)
ئه وه يه، كه عه بد سنوري خوئي ببه زيني له
په رستراو، يان شوينكه وتن، يان به گوين كردن و به ر
فه رمان كردن، طاغوته گانيش زورن، پينجيان
سه ره كين:

- ١- ئيبليس (شه يتان) نه فره تي خواي لي بي.
- ٢- كه سيك بپه رستري و خوئي رازي بي.
- ٣- كه سيك خه لك بانگ بكات بو په رستني خوئي.
- ٤- كه سيك بلئ من شتي له ناديار (غيب) ده زانم.

١- ئه مهش ئه وكه سانه ده گريته وه، كه هه وائي داها توو به درؤ
ده من وهك فالجي و قاوم گره مو بورجه كان، كه له سه ر رپه ري
رؤزنامه و گو فاره كان بلا وده كريته وه.

د كه سيك حوكم به غه پیری قورئان بکات.

به لگهش فه رمایشتی خواجه، كه دهفه رموی: ﴿لَا
إِكْرَاهَ فِي الدِّينِ ۖ قَدْ بَيَّنَّ الرُّشْدَ مِنَ الْغَيِّ ۚ فَمَنْ يَكْفُرْ
بِالظَّالِمَاتِ وَيُؤْمِنْ بِاللَّهِ فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ

الْوُثْقَىٰ ... له م دینه دا به زورداسه پانندن نیه، شاره زایی
له گومرایی هاو پیرکرا. هه رکئی بر وای به تاغوت
نه بی و بر وای به خودا بهیننی، دهسته گیره یه کی
هینده توندی به دهسته وه، هه رگیز پسانی بو نیه ﴿
ابقرة: ٢٥٦.

ئانه مهیه ماناو واتای (لا إله إلا الله). له
فه رموده ی پیغه مبه ردا هاتووه: ((رأس الأمر الإسلام،
وعموده الصلاة، وذروة سنامه الجهاد في سبيل الله....
سه ری ئه و ئاینه ی پیغه مبه ره ﷺ هیناویه تی

١- چونکه مانای (لا إله إلا الله) بریتیه له بر وانه کردن به تاغوت و
به کوهردانانی و، بر واهه هینان به خوا.

ئیسلامه و، کۆله گه کهشی نوێژه و، لوتکهی بهرزیشی
جیهادو تیکۆشانه له پیناوی خوا))^١.
خوایش زاناره.

(وصلی الله علی محمد وآله وصحبه وسلم)

١- أخرجه أحمد (٢٣١/٥)، والترمذي في السنن، وابن ماجه كتاب التفسير (٢٩٧٢)، وصححه بمجموع طرقه العلامة الألبانی في (الصحيحة) برقم (١١٢٢).

چوار پڻساكهی

پيشهوا محمدی كوری عبدالوهاب

١١١٥ - ١٢٠٦ك

به‌ناوی خوای به‌خشنده‌ی میهره‌بان

به‌ناوی خوای به‌خشنده، خاومنی عهرشی گه‌وره
 داواکارم له دنیاو رۆزی دوایی پشتگیریت بکات و، له
 ههر شوینیک بوی پیروژت بکات و له‌و که‌سانه‌ت
 دابنئ، گهر شتیکی پی به‌خشرا، سوپاست بکات و،
 گهر توشی ناخۆشی بوو ئارام بگرئ و، گهر
 گوناھیکرد، داوای لیخۆشبون له خوا بکات، دیاره ئه‌م
 سئ شته ناویشانی به‌خته‌وه‌ریه.

خوا رینمویت بکات بو تاعه‌تکردنی، ئه‌وه بزانه،
 که رینبازی پاکی ئیبراهیم ئه‌وه‌یه، که ههر ته‌نها
 خوا بپهرستی و به‌دلپاکی له‌سه‌ر دینه‌که‌ی ئه‌و بی،
 ههر وه‌ک خوا ده‌فه‌رموئ: ﴿ وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ
 إِلَّا لِيَعْبُدُونِ ... جنۆکه‌و ئاده‌میزادم، ته‌نها بو
 په‌رستن به‌دییه‌یناون ﴿ الذاریات: ۵۶.

جا که زانیت خوا بو په‌رستنی ئەو دروستی کردوی، ئەوه بزانه که په‌رستن و به‌ندایه‌تی پێی ناگوتری عیبادت و په‌رستن، مه‌گهر ده‌بی یه‌کخواپه‌رستی له‌گه‌ڵ بی(ته‌نها هه‌ر خوا بپه‌رستری)، هه‌روه‌ها نوێژ به‌بی ده‌ستنوێژ، پێی ناگوتری نوێژ، جا گهر له‌گه‌ڵ عیباده‌تدا شیرکی تیکه‌ڵ بوو، وه‌ک یه‌ کیک وایه‌، که ده‌ست نوێژی هه‌بی و بی ده‌ست نوێژی به‌سه‌ردابیت.

جا که زانیت گهر شیرک بو خوا بریاردان تیکه‌ڵ به‌ عیبادت بوو؛ عیباده‌ته‌که‌ تیکده‌داو کارو کرده‌وه به‌تالده‌کاته‌وه‌و، خاومنه‌که‌ی له‌ ناگری دۆزه‌خ به‌ هه‌میشه‌یی ده‌مینیته‌وه‌، ئەوا بو‌ت دهرده‌که‌وی و ده‌زانی، که گرنه‌گه‌رین شت بیزانی نا ئەمه‌یه‌، به‌لکو خوا له‌م تۆره‌، که شیرک و هاوبه‌ش بریار دانه‌ بو‌ خوا، رزگارت بکات، ئەو شیرکه‌ی خوا دهرباره‌ی ده‌فه‌رموی: ﴿إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ. وَيَغْفِرُ مَا

دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ وَمَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا
بَعِيدًا.... خودا له وانه نابوری، که شهریکی بو
برپاربدن، جگه له مه هه رکه سی بوخوی جهزکا،
لی خۆش دمبی و عهفوی دهکا ﴿ النساء: ١١٦.﴾

بو نهوهی له شیرک رزگاربییت، نهوا چوار ریسا
(قاعدة) ههیه دمبی بیزانی، که خوا له هورنان باسی
کردوه:

ریسای یه کهم (القاعدة الأولى)

نهوه بزانی، که نهو بی بپروا و کافرانهی،
پیغمبهری خوا ﷺ جهنگی له دژکردن، بپروایان
به خوا هه بو، که خوا به دیهینهری به ریومهبری
گهردونه، به لام نه م جوژه بپروایه نه یخستنه ناو
نیسلام، به لگهش فه رمایشتی خواجه، که دمفه رموی:

﴿ قُلْ مَنْ يَرْزُقُكُمْ مِنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ أَمَّنْ يَمْلِكُ السَّمْعَ
 وَالْأَبْصَرَ وَمَنْ يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ
 الْحَيِّ وَمَنْ يُدِيرُ الْأَمْرَ فَسَيَقُولُونَ اللَّهُ فَقُلْ أَفَلَا لَتَقُونُ ...
 بیژه کی له ناسمان و زه مینه وه پزق و پوزیتان دهدا؟
 یان خاوهنی نهم گوئی و چاوانه تان کی یه؟
 چکه سیکیش زیندو له مردو دهرده خاو مردو له
 زیندو دهردینئ، کی یه به کاران رادهگا؟ زو دهلئین:
 خوا. بلئ: دهی بؤلئی ناترسن؟

ریسای دووهم (القاعدة الثانية)

ئهو بی برپوایانه دهلئین: ئیمه، که داوامان لهو
 بتانه کردو رومان تییان دهمکرد، تهنه باؤ نزیک
 بونه و مو تکاو شهفاعه ته وه بوو.

جا به لگهی بانگه‌شهی به‌ناو نزیکیبونه‌وه له خوا،
 فه‌رمایشتی خوایه، که ده‌فه‌رموی: ﴿وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا
 مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ مَا نَعْبُدُهُمْ إِلَّا لِيُقَرِّبُونَا إِلَى اللَّهِ
 زُلْفَىٰ إِنَّ اللَّهَ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ فِي مَا هُمْ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ۗ إِنَّ
 اللَّهَ لَا يَهْدِي مَنْ هُوَ كَاذِبٌ كَفَّارٌ ... نه‌وه‌که‌سانه‌ی،
 که له‌جی نه‌وه (خوا) گه‌وره‌گه‌لیکیان بو‌خویان
 دیوه‌ته‌وه، ده‌لین: ئی‌مه‌هه‌ربویه‌ده‌مانپه‌رستین، تاله
 خوا نزیکمان‌که‌نه‌وه، خوا به‌وه‌دوبه‌ره‌کایه‌تیه
 راده‌گا، که له‌ناو نه‌وندا‌هه‌یه، دیاره‌خودا‌مرو‌فی
 ده‌رون‌سپله، به‌ره‌وه‌خوی‌شاره‌زا‌ناکا ﴿الزمر: ۳.

به‌لگهی‌تکا‌وه‌ش‌ه‌ف‌اعه‌تیش‌فه‌رمایشتی‌خوایه، که
 ده‌فه‌رموی: ﴿وَيَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا
 يَضُرُّهُمْ وَلَا يَنْفَعُهُمْ وَيَقُولُونَ هَؤُلَاءِ شَفَعَتُنَا
 عِنْدَ اللَّهِ ... غه‌یری‌خودا‌ش‌تان‌ی‌واده‌په‌رستن،

نه زيانتيكيان لي دهمن، نه بهرهيان بويان ههيه؛
دهشليين نه مانه لاي خودا بومان دهبين
به تكارگه بونس: ١٨

تكاو شفاعت دوو جوړي ههيه:

١- تكاو شفاعه تيكي نه ويستراو (وهر نه گيراو).

٢- تكاو شفاعه تيكي سهلينراو وهر گيراو.

تكاو شفاعه تي نه ويستراو (وهر نه گيراو): نه وهيه
داوا له غهيري خوا بكري، كه نه تهنها خوا تواناي
به سردا ههيه. به لگهش فه رمايشتي خوايه، كه
ده فه رموي: ﴿يَأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَنْفِقُوا مِمَّا رَزَقْنَاكُمْ
مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَ يَوْمٌ لَا بَيْعٌ فِيهِ وَلَا خُلَّةٌ وَلَا شَفْعَةٌ

وَالْكَافِرُونَ هُمْ الظَّالِمُونَ ... نه ي گه لي خاومن باوهران!
لهو بزوي، كه پيم داوون بيبه خشن، پيش نه وه ي
رؤزه كه دا بيت ؛ كه نهو رؤزه نه سه ودا كردن
ده مين و نه تكاو نه دوستايه تي، خوانه ناسان
ناحه ي له خويان ده كه ن ﴿البقرة: ٢٥٤

۲- شهفاعة تىكى سه لىنراو (قبول كراو): نهو شهفاعة تهيه، كه له خودا دهخوازى، خواى شهفاعة تدەريش به شهفاعة تبه خشين پايه بهرز و شكۆداره، نهو كه سهى شهفاعة تى قبول دەكرى، نهو كه سهيه، كه خوا دواى ئيزنى خوئى له گوتەو كردهوى رازى بىت، ههروهك خوا دمفه رموى: ﴿مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ...﴾ كى واهيه ههتا بو خوئى ئيزنى نهدا، بتوانى تكاى لا بكا؟ ﴿البقرة: ۲۵۵﴾

رئسای سببهم: (القاعدة الثالثة)

پهغه مبهري ﷺ به سهر خه لكانيك راپاگهشت، كه عيبادهتى جيا جيان ده كرد، هه بو فریشتهى ده په رست، هه يانبو پهغه مبهران و پياوچاكانى ده په رست، هه يانبو درهخت و بهردى ده په رست، هه يانبو خوړو مانگى ده په رست، جا پهغه مبهرى خوا

جهنگی له‌دژ کردن و هیجیانی نه‌بوارد، به‌لگه‌ش
فه‌رمایشتی خوایه، که دم‌فه‌رموی: ﴿ وَقَنِلُوهُمْ حَقًّا
لَا تَكُونُ فِتْنَةً وَيَكُونا الدِّینُ كُلُّهُ لِلَّهِ ... له
دژیان شه‌پرکه‌ن هه‌تا ئازاوه نامینی و دین گشتی
دینی خوا دهبی ﴿ الأنفال: ۳۹

به‌لگه‌ی خۆرو مانگ فه‌رمایشتی خوایه، که
دم‌فه‌رموی: ﴿ وَمِنَ آيَاتِهِ الَّتِی وَالنَّهَارُ وَالشَّمْسُ
وَالْقَمَرُ لَا سَجْدُوا لِلشَّمْسِ وَلَا لِلْقَمَرِ وَاسْجُدُوا لِلَّهِ
الَّذِی خَلَقَهُنَّ إِن كُنْتُمْ إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ ... شه‌و
و پۆژ و خۆر مانگ له نیشانه‌کانی ئه‌ون؛ نه به‌ره‌و
خۆر سوژده به‌رن، نه به‌ره‌و مانگ؛ سوژده بۆ
خودایه‌ك به‌رن، ئه‌وانی وه‌دیه‌ینا؛ نه‌گه‌ر هه‌ر ئه‌و
ده‌به‌رستن ﴿ فصلت: ۳۷

به لگه‌ی فریشته‌ش نایه‌تی: ﴿وَلَا يَأْمُرُكُمْ أَنْ
تَتَّخِذُوا اللَّاتِئِكَ وَالنَّبِئِينَ أَرْبَابًا... فه‌رمانی به‌وه نه‌داوه،
که فریشته‌و پی‌غه‌مبه‌ران بپه‌رستن﴾ آل عمران: ٨٠

به لگه‌ی پی‌غه‌مبه‌ران نایه‌تی: ﴿وَإِذْ قَالَ اللَّهُ
يَعِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ ءَأَنْتَ قُلْتَ لِلنَّاسِ اتَّخِذُونِي وَأُمِّي
إِلَهَيْنِ مِنْ دُونِ اللَّهِ قَال سُبْحَانَكَ مَا يَكُونُ لِي أَنْ أَقُولَ
مَا لَيْسَ لِي بِحَقِّ إِنْ كُنْتُ قُلْتُهُ فَقَدْ عَلِمْتَهُ تَعَلَّمَ مَا فِي
نَفْسِي وَلَا أَعْلَمُ مَا فِي نَفْسِكَ إِنَّكَ أَنْتَ عَٰلِمُ الْغُيُوبِ ...

ئه‌وکاته‌ش، که خودا گوتی: ئه‌رئ عی‌سای کوری
مه‌ریه‌م! تو گوتوته به‌و مه‌ردمه – غه‌یری خودا-
ده‌بی ئی‌وه من ودایکم وه‌ک دوو خوا بپه‌رستن؟
گوتی: پاکی و بی‌عه‌یبی هه‌رشیاوی تو‌یه، من رپم
ناکه‌وئ هیج شتی جگه له‌راستی بلیم، ئه‌گه‌ر نه‌و
هسه‌یه‌م کردبا خو‌ت ده‌ترانی، هه‌رچی‌یه‌کی‌شم

بهناخی دلدای ببوری، تو دهیزانی؛ تهنه منم که
 دهربارعت هیج نازانم، همرتو له هه مو نه دیاران
 ناگاداری ﴿ المائدة: ١١٦ .

به لگهی چاکه کاریش نایهتی: ﴿ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ
 يَدْعُونَ يَبْتَغُونَ إِلَىٰ رَبِّهِمُ الْوَسِيلَةَ أَيُّهُمْ أَقْرَبُ وَيَرْجُونَ
 رَحْمَتَهُ وَيَخَافُونَ عَذَابَهُ... ئەو کهسانه ی ئەوان
 هانایان پێ دهبن، کامانیانه نزیکترن، بهدوای هۆ
 دهگهرین، که بگهن به پهرووردگاریان هیوای بهزهیی
 ئەویانه و جهر بهزهش دهنرسن ﴿ الإسراء: ٥٧

به لگهی دارو درهخت و بهردیش نایهتی:
 ﴿ أَفَرَأَيْتُمُ اللَّتَّ وَالْعُزَّىٰ ﴿١٩﴾ وَمَنْوَةَ الْثَالِثَةَ الْآخْرَىٰ ﴿٢٠﴾
 ... ناخۆ ئیوه ههرت لات و عوزاتان دیوه؟
 سیه میشیان، که (مهتات) هه یهکی تر له
 بته کانه؟ ﴿ النجم: ١٩ - ٢٠

به لّام موشریکه کانی رۆزگاری نایمه، شیرکه که بیان
به ردهوامه له کاتی خوۆشی و ناخوۆشیدا، به لگهش
نایهتی: ﴿ فَإِذَا رَكِبُوا فِي الْفُلِكِ دَعُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ
الَّذِينَ فَلَمَّا نَجَّوهُمْ إِلَى الْبَرِّ إِذَا هُمْ يُشْرِكُونَ ... هه رکه
سواری که شتی دهبن، به دلی پاک له بهر خوا
دهپارینهوه، ئه گهر خوا نه جاتی دان و گه یاندنیه
سه ر وشکانی، ده لّین: خوا شه ریکی هه ن ﴿
العنکبوت: ۶۵.

(وصلی الله علی محمد وآله وصحبه وسلم)

ناومرۆك

- ١٣ بنه‌مای یه‌که‌م ؛ خوا به‌دیهینه‌ره
- ٢٤ بنه‌مای دووم ؛ ناسینی ئایینی ئیسلام
- ٣٦ بنه‌مای سینیهم ؛ ناسینی پیغه‌مبه‌ره‌که‌تان
- ٥٠ چوار پێساکی پێشه‌وا محمدی کوری عبدالوهاب
- ٥٤ پێسای یه‌که‌م (القاعدة الأولى)
- ٥٥ پێسای دووم (القاعدة الثانية)
- ٥٨ پێسای سینیهم ؛ (القاعدة الثالثة)
- ٦٢ پێسای چوارهم (القاعدة الرابعة)

منتدى اقرأ الثقافي

www.iqra.forumarabia.com

ئەم ناملىكەيە

سى بىنەماي سەرەكى ئىسلامىت پى
دەناسىنى ، كە برىتىن لە ناسىنى
خوای پەرودىگار و ، ناسىنى
پىغەمبەر و ، ناسىنى ئايىنى ئىسلام
، كەبەبى ئاشنابوون بەم سى
بىنەمايە ، دىن دانامەزى و
بەتەواوى پەيرە و ناكرى . بۆيە
لەسەر باباى مسولمان پىوستە لىيان
شارەزابى و وەكو پىويست
بىانناسى .

ئوسىنگەي تەفسىر

تەفسىر تەركىبى

مەنۇر - شەمس دىگ - زىر ئوتتۇرى شەرىپ پاتىس
تەل: 2230908 - 2221695 - 2518138
مەنۇر: 07701387291 - 07504605122

www.al-tafseer.com
E-mail: tafseeroffice@yahoo.com
atafseer@hotmail.com